

Fakultet organizacionih nauka
Uvod u informacione sisteme
Doc. Dr Ognjen Pantelić

Strategije i trendovi razvoja IS

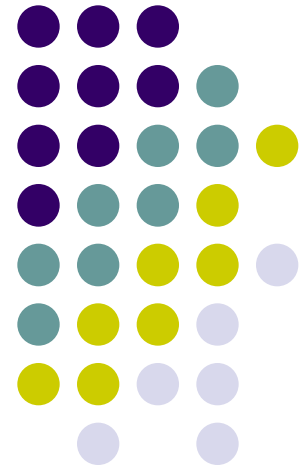
Mere uspeha IT projekta

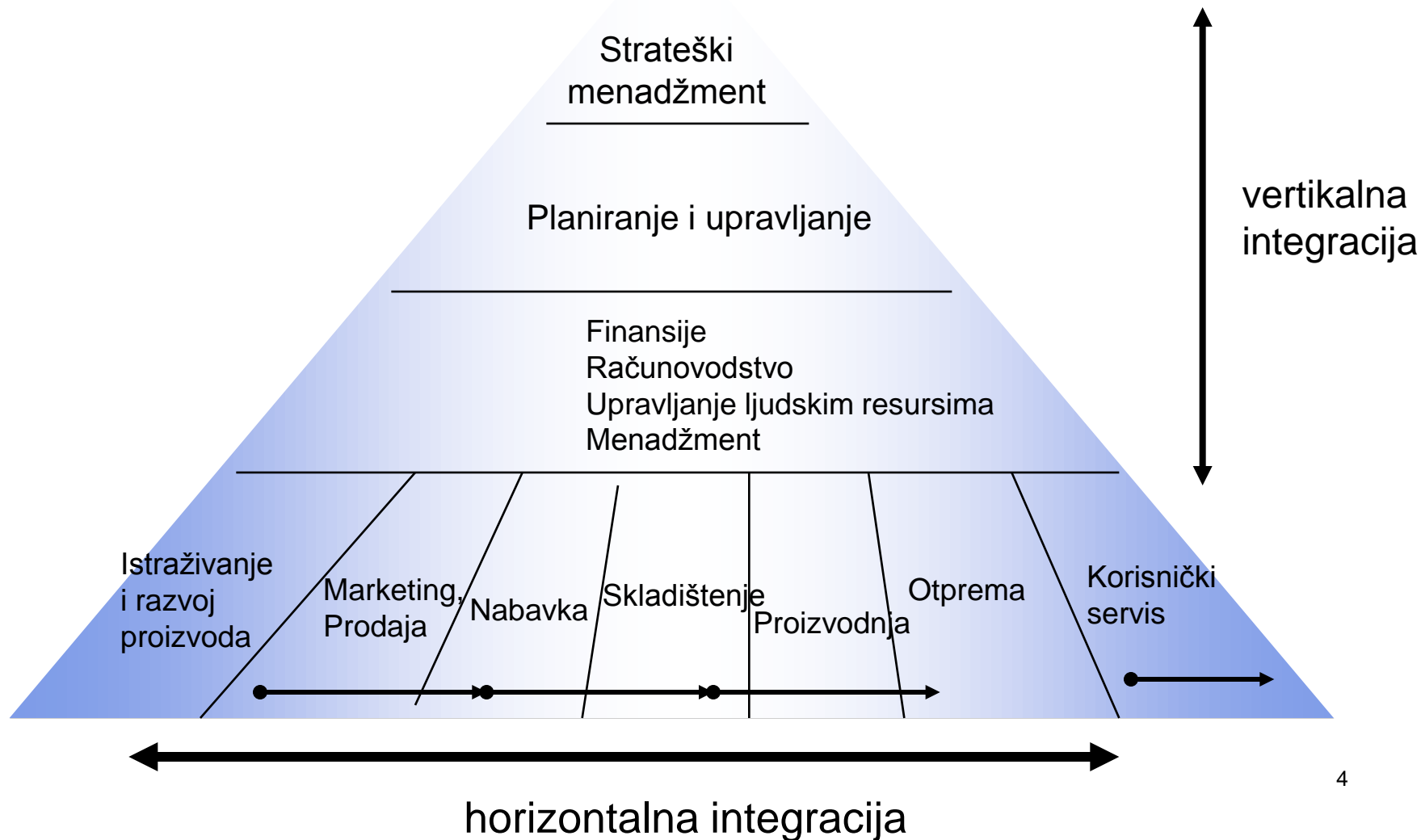
- Zadovoljstvo korisnika sistemom.
- Sistem je isporučen na vreme.
- Sistem je razvijen u okviru budžeta.
- Proces razvoja sistema je imao minimalan uticaj na tekuće poslovne operacije.

Strategije razvoja informatičnog sistema

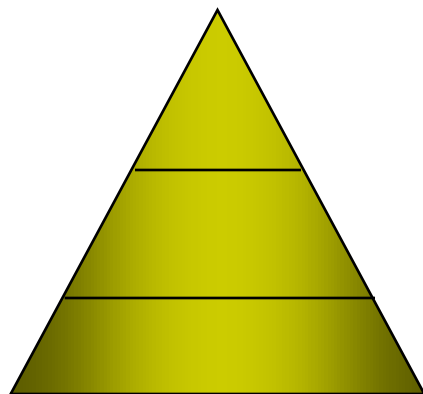
Integrisana obrada podataka

Bazične strategije razvoja IS

Scenario 1 – poslovni sistem stagnira.

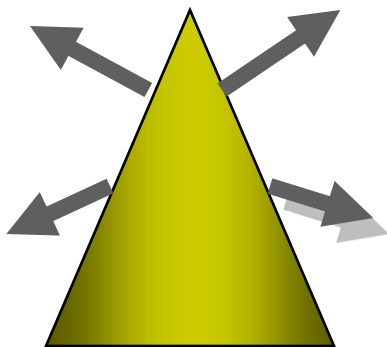
Strategija redukcije

- **Strategija redukcije** podrazumeva minimalno investiranje uz održavanje prethodno dostignutog nivoa.

Bazične strategije razvoja IS

Scenario 2 – poslovni sistem se razvija.

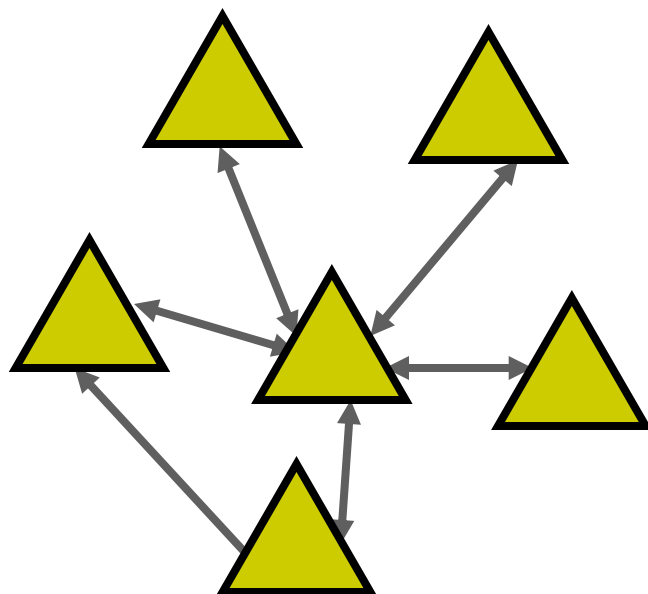
Strategija razvoja

- **Strategija razvoja** predstavlja uvođenje novih tehnologija i/ili širenje obuhvata IT aplikacija.

Bazične strategije razvoja IS

Scenario 3 – poslovni sistem se razvija kroz specijalizaciju

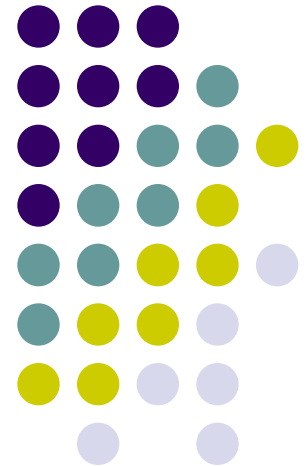

Strategija umrežavanja

- **Strategija umrežavanja** predstavlja saradnju specijalizovanih firmi za određene aktivnosti iz modela životnog ciklusa razvoja IS i njihovo povezivanje radi zajedničkog razvoja.

Strategije nabavke poslovnog softvera

Strategije nabavke poslovnog softvera

- Kupovina gotovih softverskih rešenja
- Iznajmljivanje softvera
- Korišćenje softvera kao usluge
- Korišćenje softvera otvorenog kôda (open source)
- Razvoj sopstvenog softvera

Kupovina gotovih softverskih rešenja

● PREDNOSTI

- Standardne funkcije mogu odmah da se koriste
- Ugrađeno iskustvo eksperata
- Nema programskih grešaka
- Obezbeđeno održavanje
- Usklađeno sa standardima

● NEDOSTACI

- Implementacija je duga i skupa
- Implementacija traži organizacione promene
- Ograničene mogućnosti prilagođavanja
- Mogu nastati problemi sa isporučioocem u budućnosti
- VISOKA CENA

Iznajmljivanje softvera, Korišćenje softvera kao usluge

● PREDNOSTI

- Povoljna cena
- Može odmah da se koristi
- Obezbeđeno održavanje i unapređenja
- Nema programskih grešaka

● NEDOSTACI

- Vrlo ograničene mogućnosti prilagođavanja
- Zavisnost od isporučioaca
- Skupo – na duži rok

Korišćenje softvera otvorenog kôda (open source)

● PREDNOSTI

- Vrlo povoljna cena
- Omogućava veću nezavisnost od isporučioaca
- Daje mogućnost adaptacije “po meri” korisnika

● NEDOSTACI

- Zahteva sopstveni tim IT stručnjaka
- Duže vreme implementacije
- Mogućnost grešaka prilikom adaptacije
- Mogu nastati problemi sa isporučiocem u budućnosti
- Mogući problemi pri održavanju

Razvoj sopstvenog softvera

● PREDNOSTI

- Daje mogućnost izrade aplikacija “po meri” korisnika
- Adaptacije moguće u svako doba
- Vlasništvo nad softverom
- Nezavisnost od isporučioaca

● NEDOSTACI

- Zahteva sopstveni tim IT stručnjaka (rizik od odlaska ključnih ljudi iz firme, može i *outsourcing*)
- Rizik od loše odabrane tehnike
- Nerealni zahtevi menadžmenta
- Duže vreme implementacije
- Mogućnost grešaka prilikom izrade
- Visoka cena

Top 10 poslovnih prioriteta	Rang 2012	Rang 2011	Top 10 tehnoloških prioriteta	Rang 2012	Rang 2011
Povećanje rasta preduzeća	1	-	Cloud computing	1	2
Pridobijanje novih kupaca	2	5	Virtuelizacija	2	1
Smanjenje troškova poslovanja	3	2	Mobilne tehnologije	3	6
Kreiranje novih proizvoda i usluga (inovacije)	4	7	IT management	4	10
Unapređenje poslovnih procesa	5	1	Business intelligence	5	5
Uvođenje i unapređenje poslovnih aplikacija	6	-	Umrežavanje, komunikacije glasom i podacima	6	4
Unapređenje tehničke infrastrukture	7	-	Poslovne aplikacije	7	-
Unapređenje radne efikasnosti	8	4	Kolaboracione tehnologije	8	-
Unapređenje poslovnih operacija	9	9	Infrastruktura	9	-
Unapređenje kontinuiteta poslovanja, sigurnosti i smanjenje rizika	10	-	Web 2.0	10	3

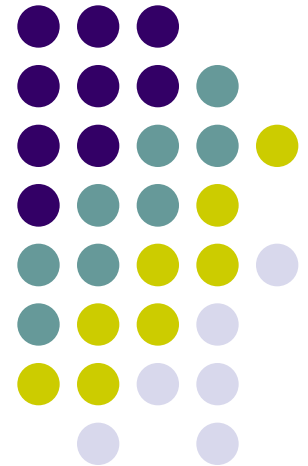
Virtuelni PC

Trendovi u tehnologiji

Cloud Computing
Green IT - Virtuelizacija
Pervasive computing
Web2

Trendovi u tehnologiji

- Snaga silikonskih čipova se udvostručava svakih 18 meseci.
- Performanse optičkih tehnologija se umnožavaju 10 puta na svake tri godine.
- Pronalaze se novi mediji i metode koje poboljšavaju odnos cene i performansi za skladištenje podataka.
- Objektno orijentisana tehnologija omogućava automatizovan razvoj softvera (CASE – tema 5).
- Umrežavanje i distribuirano računarstvo su u rapidnoj ekspanziji.

Mobile Computing i M-Commerce
Wireless networks
Smart cards

Cloud* computing

- Upotreba računarske tehnologije zasnovane na Internetu.
- U uslovima globalne ekonomske krize, cloud computing omogućava smanjenje određenih troškova vezanih za informatičke tehnologije.
- Obuhvata javne cloud computing mreže namenjene pružanju usluga putem interneta (Google Search, Microsoft Hotmail)
- Javne usluge „cloud computinga“:
  - pretraživanje na internetu,
  - lični email servisi (Yahoo mail, Gmail, Hotmail),
  - društveno povezivanje (social networking)
  - druge primene Web 2.0.
- Koncept usluga za male kompanije: aplikacije za upravljanje e-dokumentima, rasporedom zaposlenih, za podršku menadžmenta ljudskih resursa i sl.

* „cloud“ (eng. oblak) predstavlja metaforu za Internet.

Usluge Cloud computing-a

- Softver u vidu servisa (software-as-a-service, **SaaS**) – softver koji je implementiran u obliku hostovanog servisa kome se pristupa putem interneta;
- Platforma u vidu servisa (platform-as-a-service, **PaaS**) – platforme koje mogu biti korišćene za realizaciju aplikacija obezbeđenih od strane klijenata ili partnera provajdera platforme;
- Infrastruktura u vidu servisa (infrastructure-as-a-service, **IaaS**) – serveri, data centri za skladištenje podataka, umrežavanje.

Nedostatak koncepta „cloud computinga“

- Neke kompanije nisu spremne da svoje podatke povere na upravljanje drugoj kompaniji.
- Zavisnost od veze sa Internetom.
- Ograničene mogućnosti nekih SaaS aplikacija u poređenju sa klasičnim desktop aplikacijama

Trendovi u tehnologiji

Green IT – elementi:

🍃 Virtualizacija* – virtuelni PC na serveru

- 🍃 smanjuje broj fizičkih računara

🍃 Power management

- 🍃 softver za automatsku hibernaciju delova sistema van upotrebe

🍃 Low-power PCs

- 🍃 "štedljivi" računari nove generacije

🍃 "Štedljive" komponente

- 🍃 napajanja, diskovi, LCD monitori

🍃 Reciklaža stare opreme

*Virtualizacija - mogućnost da više virtualnih resursa bude instalirano na jednom fizičkom. Postoji virtualizacija servera, virtualizacija PC, virtualizacija mreže, aplikacija, diskova.

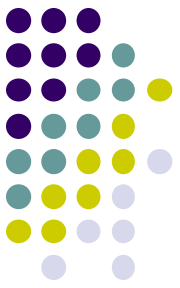
Trendovi u tehnologiji: Pervasive Computing

- Sveprisutno računarstvo – mali, jeftini, umreženi uređaji namenjeni za pomoć u svakodnevnom životu
  - mobilni uređaji,
  - digitalni audio plejeri,
  - radio-frekvencijski uređaji za identifikaciju,
  - interaktivni paneli
  - ...

Trendovi u tehnologiji:

Web2

- **Druga velika faza razvoja World Wide Web-a**, predstavlja usmeravanje na networking i dinamične izvore informacija.
- **Web 2.0** koncept omogućava da sadržaji budu potpuno odvojeni od forme i nezavisni od tehnologije izrade sajta, tako da se jednostavno i na standardizovan način mogu preuzeti i prikazati na web stranicama i na drugim medijima.

Odnos administratora i korisnika u Web1 i Web2 sistemima

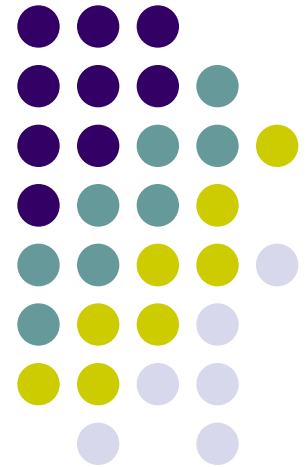

Web2 omogućava da sadržaje unosi svako ko ima osnovna znanja o računaru, pa informacije uređuju oni koji su eksperti za određenu temu, a ne oni koji su stručni za izradu veb-a.

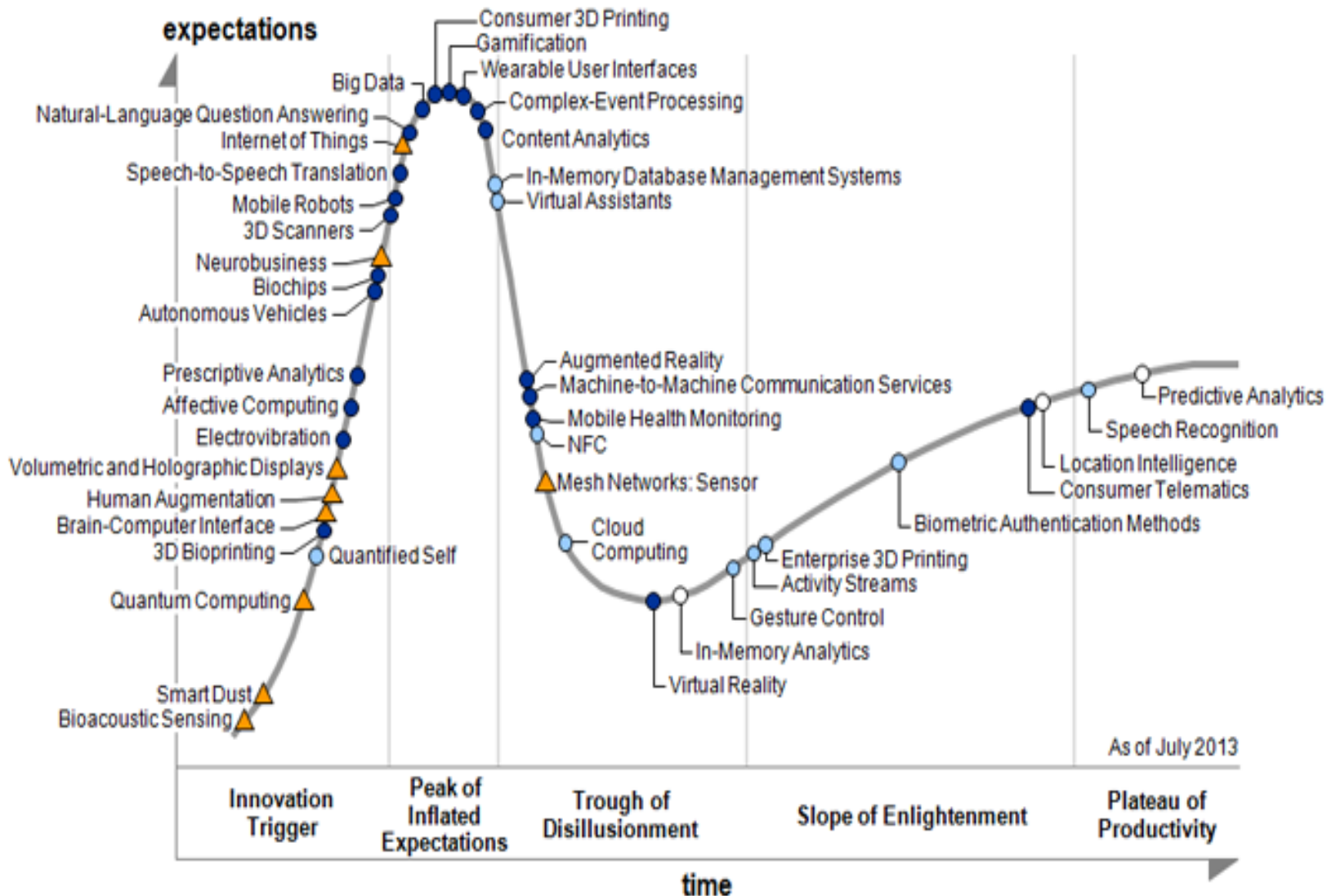

Budućnost IsiT do 2024

Gartner Hype Cycle 2014

Plateau will be reached in:

- less than 2 years
- 2 to 5 years
- 5 to 10 years
- ▲ more than 10 years
- ⊗ obsolete before plateau

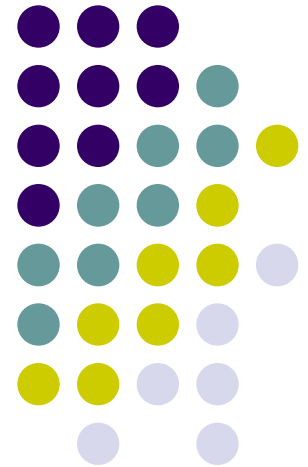
Peak of inflated expectations

- **Big data** - Veliki setovi podataka (exabytes).
Nestruktuirani, složeni, obimni podaci. Teški za skladištenje, pretragu, razmenu, prikazivanje i analizu.
- **Internet of Things (IoT)** – Koncept u kome objekti, ljudi, životinje dobijaju jedinstvene identifikatore i imaju sposobnost automatske razmene podataka kroz mrežu bez ikakve potrebe za čovekom.

Trendovi u poslovanju od uticaja na IS

Trendovi i pokretači savremenog poslovanja od uticaja na razvoj IS

- Continuous process improvement (CPI)
- Total quality management (TQM)
- Poslovna inteligencija (Business Intelligence) – tema 8.
- Enterprise resource planning (ERP) – tema 7.
- Lanci snabdevanja (Supply chain) – tema 7.
- Knowledge Management (Upravljanje znanjem) – tema 9.

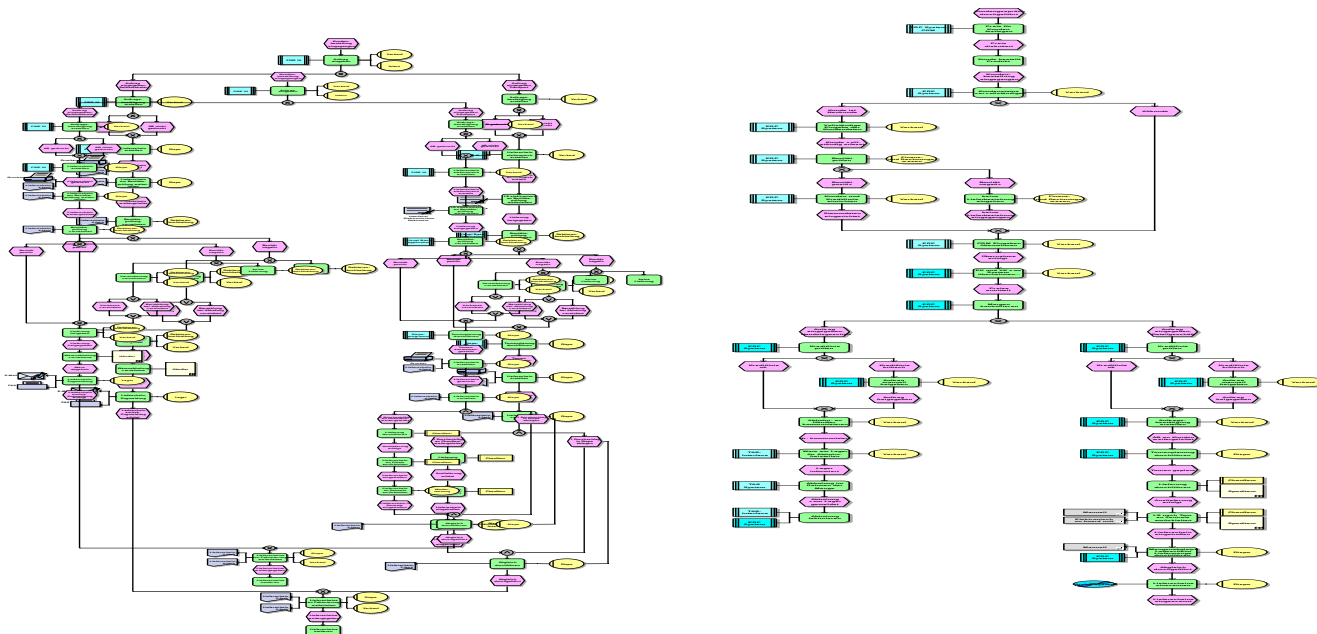
Trend u poslovanju

Kontinualno unapređenje procesa

Continuous process improvement (CPI)

podrazumeva kontinuirani monitoring poslovnih procesa sa ciljem malih (ali merljivih) ušteda i poboljšanja.

Optimizovan
poslovni proces

Total Quality Management -TQM

sveobuhvatan pristup poboljšanja kvaliteta menadžmenta

- **SixSigma** – paradigma kvaliteta (tendencija svođenja grešaka na nulu (“zero defects”).
  - Proces mora imati manje od 3.4 greške u milion izvođenja
- **Ključni standardi iz oblasti kvaliteta vezani za informacioni sistem:**
  - **ISO 9001** – Model za obezbeđenje kvaliteta u projektovanju, razvoju, proizvodnji, instalaciji i održavanju.
  - **ISO 20000** – specifikacija zahteva za sistem upravljanja IT uslugama
  - **ISO 12207** – Model životnog ciklusa razvoja informacionog sistema

Priprema za ispit

---

sledeća tema

